

آیین نامه بکارگیری مسؤول ایمنی در کارگاه ها

شماره ۲۵۸۴۸

۱۹/۲/۱۳۹۴

آیین نامه بکارگیری مسؤول ایمنی در کارگاه ها

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی کشور

به پیوست یک فقره آیین نامه «بکارگیری مسؤول ایمنی در کارگاه ها» (به انضمام لوح فشرده) مصوب موضوع ماده ۸۵ قانون کار برای درج در آن روزنامه ارسال می گردد، دستور فرمایید پس از درج یک نوبت، نسبت به ارسال یک نسخه از روزنامه حاوی آیین نامه چاپ شده به دفتر روابط عمومی اقدام نمایند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی - علی ربیعی

آیین نامه بکارگیری مسؤول ایمنی در کارگاه ها

هدف: این آیین نامه به منظور ارتقای سطح ایمنی در کارگاه های مشمول و نظام مند نمودن بکارگیری افراد شایسته و واجد صلاحیت در زمینه ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از کار و برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور تدوین گردیده است.

دامنه شمول: این آیین نامه به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین و برای تمامی کارگاه های مشمول این قانون لازم الاجرا می باشد.

ماده ۱- کارفرما مکلف است به منظور اجرای آیین نامه های ایمنی و حفاظت فنی مصوب شورای عالی حفاظت فنی، با توجه به شرایط و مخاطرات کارگاه و بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱)، افرادی را که مطابق این آیین نامه تأیید صلاحیت شده اند را به عنوان مسؤول / مسؤولان ایمنی بکارگیری نماید.

تبصره - تمامی افرادی که با یکی از عناوین: مسؤول حفاظت فنی، افسر ایمنی، ناظر ایمنی، رابط ایمنی، همیار ایمنی، کارشناس ایمنی در کارگاه ها فعالیت می نمایند، مشمول این آیین نامه بوده و لازم است صلاحیت نامبردگان توسط اداره بازرسی کار بررسی و پس از اخذ تأییدیه، در کارگاه عهده دار وظایف محوله مندرج در این آیین نامه گردند.

ماده ۲- سیاست گذاری و تعیین اولویت جذب و نحوه حضور مسؤول / مسؤولان ایمنی در کارگاه های مشمول، براساس وسعت کارگاه، تعداد کارگران شاغل، نوع فعالیت و مخاطرات موجود، به جز مواردی که در آیین نامه ها و مقررات قانونی مربوطه الزام گردیده، براساس ضوابطی خواهد بود که توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان کارگر و کارفرما در شورای عالی حفاظت فنی و اداره کل بازرسی کار تدوین و توسط مدیر کل بازرسی کار ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۳- احراز و صدور تأییدیه صلاحیت برای مسؤول ایمنی، مطابق جدول پیوست شماره (۲) این آیین نامه، توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان (اداره بازرسی کار) انجام می شود.

تبصره ۱- تأییدیه صلاحیت مسؤول ایمنی با امضای رییس بازرسی کار استان و برای مدت دو سال صادر خواهد شد.

تبصره ۲- تمدید مجدد صلاحیت مسؤول ایمنی، با بررسی مستندات ارائه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره های آموزشی و

بازرسی از محل کارگاه توسط بازرس کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۳- در صورت اعتراض متقاضی به عدم تأیید صلاحیت، نظر مدیر کل استان اعلام و در صورت اعتراض مجدد، موضوع توسط اداره کل بازرسی کار بررسی و اعلام نظر قطعی خواهد گردید.

تبصره ۴- بخش های غیرحاکمیتی فرایند تأیید صلاحیت، بنابر تشخیص اداره کل بازرسی کار و مطابق مقررات جاری کشور، قابل واگذاری به بخش غیردولتی خواهد بود.

ماده ۴- مسؤول / مسؤولان ایمنی موظف به گذراندن دوره های آموزش عمومی و بازآموزی تخصصی خواهند بود که توسط مرجع ذیصلاح موضوع آیین نامه آموزش ایمنی کارگران، کارفرمایان و کارآموزان و با هماهنگی اداره کل بازرسی کار تعیین و توسط مجریان آموزشی ذیصلاح برگزار می گردد.

تبصره ۱- افرادی که گواهینامه قبولی در آزمون های ادواری دوره عمومی ایمنی که توسط مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار برگزار می گردد را ارائه نمایند، از شرط ارائه گواهینامه دوره عمومی معاف می باشند.

تبصره ۲- هزینه های مربوط به دوره های آموزشی و بازآموزی مورد نیاز مسؤول / مسؤولان ایمنی شاغل در کارگاه، توسط کارفرمای مربوطه پرداخت خواهد گردید.

ماده ۵- کارفرما مکلف است ظرف مدت یک سال نسبت به تطبیق شرایط مسؤول / مسؤولان ایمنی کارگاه، که قبل از تصویب این آیین نامه مشغول بکار بوده اند، با مفاد آیین نامه اقدام نماید.

تبصره - افرادی که قبل از تصویب این آیین نامه، با عنوان مسؤول ایمنی در کارگاه مشغول بکار بوده اند، با ارائه گواهی سابقه، از شرط احراز رشته تحصیلی معاف می باشند.

ماده ۶- کارفرما مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا گزارش عملکرد مسؤول ایمنی بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱) این آیین نامه، در پایان هر فصل به صورت مکتوب و یا از طریق سامانه الکترونیکی که به همین منظور طراحی خواهد شد، به واحد بازرسی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال نماید.

تبصره - سامانه گزارش عملکرد ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این آیین نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و اجرا خواهد گردید.

ماده ۷- در خصوص افرادی که بدواً در کارگاه شاغل می گردند، کارفرما مکلف است پس از اعلام تأیید صلاحیت مسؤول ایمنی، با نامبردگان قرارداد کار منعقد و یک نسخه از آن را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال و یا در سامانه ای که اعلام خواهد شد، ثبت نماید.

ماده ۸- کارفرما مکلف است در صورت قطع رابطه کاری با مسؤول ایمنی، مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل (بازرسی کار) اعلام و بلافاصله نسبت به جایگزینی فرد واجد شرایط اقدام نماید به طوری که تحت هیچ شرایطی کارگاه بدون مسؤول ایمنی نباشد.

ماده ۹- مسؤولیت اجرای شرح وظایف مسؤول ایمنی که در این آیین نامه ذکر گردیده به عهده کارفرما بوده و بکارگیری شخص یا اشخاص مذکور رافع مسؤولیت های قانونی کارفرما در قبال وظایف محوله براساس قانون کار و سایر قوانین و مقررات دیگر نخواهد بود.

این آیین نامه مشتمل بر ۹ ماده و ۹ تبصره به استناد مواد ۸۵، ۸۶، ۹۱ و ۱۷۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۳۱/۱/۱۳۹۴ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۶/۲/۱۳۹۴ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید .

پیوست شماره ۱- شرح وظایف مسؤول ایمنی

۱. همکاری و تشریک مساعی با بازرسان کار.

۲. شناسایی و مستند نمودن آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ایمنی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با قوانین مقررات مذکور

۳. شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تهیه برنامه‌های پاسخگویی و کنترل خطرات موجود در کارگاه.

۴. پیگیری برنامه‌های مربوط به اقدامات اصلاحی و بهبود شرایط ایمنی در کارگاه و نظارت بر اجرای آنها

۵. تدوین برنامه عملیاتی به منظور بازرسی مستمر از فرایند انجام کار و شرایط کار کارگران کارگاه در خصوص ایمنی و مستند نمودن نتایج و اعلام به مدیریت و پیگیری تصمیمات مدیریتی.

۶. ثبت آمار حوادث ناشی از کار و گزارش آن به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و همچنین تجزیه و تحلیل آنها به منظور جلوگیری از تکرار موارد مشابه.

۷. همکاری در زمینه نیازسنجی، آموزش و سنجش اثربخشی آموزشی آموزش‌های ایمنی کارگران کارگاه و همچنین انجام اقداماتی در زمینه فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی موضوعات مرتبط با ایمنی.

۸. نیازسنجی، نظارت بر خرید، آموزش، تحویل و استفاده از وسایل حفاظت فردی و همچنین بازدید و معاینه وسایل مذکور به جهت جایگزینی تجهیزات معیوب در کارگاه.

۹. نظارت بر نظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین‌آلات و ابزار کار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تشریک مساعی در تطابق صحیح کار و کارگر در محیط کار و همچنین نظارت بر مدیریت تغییر در کارگاه

۱۰. تهیه و تدوین دستورالعمل‌های ایمنی و حفاظت فنی برای تمامی دستگاه‌ها و ابزارها و نظارت بر رعایت دستورالعمل‌های مذکور

۱۱. شناسایی اعمال نایمن به جهت ایراد تذکرات و تشویق و ایجاد انگیزه مناسب برای اعمال و رفتار ایمن در کارگران و پیشنهادات لازم در این خصوص به کارفرما

۱۲. همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری و همچنین برگزاری مانورهای آمادگی در شرایط اضطراری

۱۳. اعلام نظر در امور ایمنی پیمانکاران بکار گرفته شده در کارگاه و ایجاد همکاری لازم و مناسب با پیمانکاران در جهت رعایت قوانین و مقررات ایمنی توسط نامبردگان و ارائه گزارش به کارفرما

۱۴. شرکت در جلسات آموزشی و بازآموزی، همایش‌ها و جلسات مرتبط با موضوع ایمنی و بهداشت در کارگاه

۱۵. پیگیری در جهت اخذ گواهی‌نامه‌های ایمنی لازم برای وسایل و تجهیزات مطابق با آیین‌نامه‌های مرتبط نظیر ارت، دیگ بخار و

۱۶. تهیه MSDS مواد شیمیایی مطابق فرمت‌های استاندارد و در دسترس قرار دادن آن برای افراد در معرض

۱۷. اخذ، مستند نمودن و بررسی گزارشات، شکایات و اعتراضات وارده در خصوص مسایل ایمنی و ارجاع موضوع به کمیته و افراد مسؤول در کارگاه برای تصمیم‌گیری

۱۸. انجام سایر وظایف محوله در حوزه ایمنی

پیوست شماره ۲- شرایط صدور تأییدیه برای فعالیت مسؤول ایمنی

الف. ارائه مدارک زیر:

۱. معرفی‌نامه از کارگاه متقاضی

۲. تکمیل فرم ثبت نام به همراه: یک قطعه عکس ۴*۳، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات مطابق رشته‌های جدول ذیل

۳. گواهی قبولی در دوره‌های آموزشی ذیل :

دوره عمومی ایمنی یا گواهی قبولی در آزمون ادواری

دوره شناسایی خطر و ارزیابی ریسک (Risk assessment)

شرکت در جلسه توجیه شرح وظایف

دوره تخصصی ایمنی (برای تأیید صلاحیت مجدد)

ب. تصویر قرارداد کار با کارفرما مطابق جدول ذیل:

ملاحظات	نحوه حضور بر حسب تعداد کارگران کارگاه (نفر)						تجربه کاری مرتبط بر اساس لیست بیمه	آموزشهای لازم		مقطع تحصیلی	ردیف
	بیش از ۵۰۰	۲۵۰ - ۵۰۰	۱۰۰ - ۲۴۹	۵۰ - ۹۹	۲۵ - ۴۹	کمتر از ۲۵		تخصصی (بازآموزی)	دوره عمومی (اولیه)		
	-	-	-	-	-	تمام وقت	۲ سال	×	×	دیپلم ترجیحاً فنی	۱
	-	-	-	-	-	تمام وقت	۱ سال	×	×	کاردان فنی	۲
	-	-	-	تمام وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	-	×	-	کاردان ایمنی و رشته‌های زیرمجموعه	۳
	-	-	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	۱ سال	×	×	کارشناس فنی - مهندسی و علوم پایه (فیزیک، شیمی)	۴
	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	-	×	-	کارشناس ایمنی و بالاتر و رشته زیر مجموعه	۵